

Posúdenie diplomovej práce Davida Zwyrteka
Základní pojmy oboru „Surveillance Studies“

Fakulta humanitních studií UK
Katedra elektronické kultury a sémiotiky
magisterská diplomová práce

Predkladaná diplomová práca sa svojou témou zameriava do oblasti, ktorá nielenže je relevantná pre študovaný odbor, ale nadobúda v ňom čoraz väčší význam. Je nesporné, že Surveillance studies dnes prinášajú výsledky, ktoré teoretická reflexia elektronickej kultúry musí zohľadňovať a prenášať ich do svojho vlastného poľa výskumov. Pri predstavovaní základných pojmov týchto štúdií sa autor diplomovej práce opiera o knihy Davida Lyona, ktorý je všeobecne pokladaný za jedného z najvýznamnejších teoretikov v tejto oblasti. Autor sa opiera predovšetkým o jeho základnú prácu *Electronic Eye – The Rise of Surveillance Society*, ktorej koncepciu, základné pojmy a konceptuálne východiská vo svojom texte sleduje. Zároveň s predstavovaním Lyonových názorov sa do textu diplomovej práce dostávajú aj odkazy na ďalších autorov, ktorí ku skúmaniu modernej spoločnosti pristupovali cez pojmy zovšeobecnenej kontroly a dozoru. Spomedzi týchto autorov je pomerne významné miesto priznávané M. Foucaultovi, ktorý vo svojej práci *Dozerať a trestať* predstavil modifikovanú verziu panoptického zariadenia a pripísal mu rozhodujúcu úlohu pri disciplinovaní jedincov v modernej spoločnosti.

Záverečná časť práce sa zameriava na niektoré ukážky praktického uplatnenia požiadaviek kontroly a dozoru. Takéto príklady tu poskytnú zariadenia

elektronického dozoru na londýnskom letisku Heathrow, londýnsky systém sledovania cestnej dopravy a sieť kamerového dohľadu sledujúca pohyby londýnskych chodcov. Nazdávam sa, že všetky tieto príklady vhodne dopĺňajú závery predchádzajúcich časti práce.

Ako sám autor v úvode hovorí, úloha, ktorú si pre seba postavil, spočíva v zrozumiteľnom výklade hlavných pojmov zvolenej problematiky. Možno konštatovať, že túto úlohu text diplomovej práce naplnil. Spoločne nás vedie cez inventár hlavných pojmov, pričom vychádza z toho chápania, aké vypracoval Lyon. Práci možno však vyčítať, že sa príliš pridrža Lyonovho textu, takže skoro každý odsek sa končí odkazom naň. Je zrejme, že tento text bol východiskom pre priblíženie základných pojmov, no niekedy sa zdá, že autor sa vopred vzdal každého pokusu o vyjadrenie vlastného stanoviska. Takéto pokusy by mali svoje miesto predovšetkým v poslednej časti, kde sa do pozornosti dostávajú širšie spoločenské súvislosti a perspektívy.

Pokiaľ ide o formálne stránky textu, konštatujem, že je prehľadne štruktúrovaný a rozvíjaný jasným a kultivovaným jazykom. Autor rešpektuje normy citovania, dôsledne uvádza použitú literatúru. Niektorým nedostatkom sa však nevyhol, spomeniem aspoň nesprávne písanie mien („M-PONTY“, „L-Strauss“ – s. 17 a 85).

Predkladaná diplomová práca spĺňa kritéria kladené na tento typ prác a navrhujem ju prijať k obhajobe. Predbežne navrhujem známku „veľmi dobre“.

Prof. PhDr. Miroslav Marcelli, PhD.